

KFIR

Klagenemnda for industrielle rettigheter

Sak: 20/00105
Dato: 18. desember 2020

Klager: Folkeaksjonen Nei til Mer Bompenger
Representert ved: Advokatfirmaet Ræder AS

Innklaget: COSS AS og FOLKEAKSJONEN NEI TIL MER
BOMPENGER OSLO, c/o Jan Eriksen

Klagenemnda for industrielle rettigheter sammensatt av følgende utvalg:

Lill Anita Grimstad, Amund Brede Svendsen og Liv Turid Myrstad

har kommet fram til følgende

AVGJØRELSE

1 Kort fremstilling av saken:

2 Saken gjelder klage over Patentstyrets avgjørelse av 20. mai 2020, hvor Patentstyret etter innsigelse opprettholdt registrering nr. 305971, ordmerket FNB, for samtlige tjenester.

3 Ordmerket FNB ble registrert 25. september 2019 med følgende varefortegnelse:

Klasse 35: Publisering av reklametekster; formidling av annonse- og reklamemateriell; utsendelse av reklamemateriell [flyveblader, hefter, trykksaker og vareprøver]; distribusjon av reklamemateriell; annonsering i magasiner, brosjyrer og aviser; kompilering av reklame for bruk som nettsider på Internett; annonsering på Internett for andre; bannerannonsering; tekstbehandlingstjenester; innregistrering av tekstkommunikasjon og data.

Klasse 41: Rådgivningstjenester i forbindelse med utdanning og opplæring; rådgivningstjenester i forbindelse med utdanning og opplæring av administrasjon og personale; skriving av tekster [andre enn for reklameformål]; utgivelse av tekster, andre enn reklametekster; redigering av trykksaker med bilder, utenom for reklameformål; redigering og utgivelse av trykksaker og tekst, utenom reklametekster; utgivelse av bøker, tidsskrifter og andre tekster, utenom reklametekster; elektronisk utgivelse av tekster og trykksaker, utenom reklametekster, på internett; utgivelse og redigering av trykksaker, bøker, aviser og tidsskrifter, utenom for reklameformål; utgivelse av trykksaker, utenom reklametekster, i elektronisk form; utgivelse av trykksaker, også i elektronisk form, utenom for reklameformål; utgivelse av informasjonsbrosjyrer; utgivelse av trykksaker; utgivelse av trykksaker i elektronisk form; utgivelse av trykksaker, utenom reklametekster; utgivelse av trykksaker i elektronisk form på internett; utførelse av konkurranser på internett; utgivelse av multimediamateriale på internett; tekstforfattervirksomhet; skriving og utgivelse av tekster, utenom reklametekster.

Klasse 45: Politisk lobbyvirksomhet; promotere interessene til internasjonale, eiendoms- og idealistiske selskaper innen politikk, lovgivning og regulering [lobbyvirksomhet]; lobbyvirksomhet, utenom for kommersielle formål; fremskaffelse av informasjon vedrørende politiske spørsmål; organisering av politiske møter.

4 Folkeaksjonen Nei til Mer Bompenger innleverte innsigelse basert på at registreringen må anses egnet til å forveksles med Folkeaksjonen Nei til Mer Bompenger sin eldre innarbeidede rettighet til ordmerket FNB, jf. varemerkeloven § 16 bokstav a, jf. § 4 første ledd bokstav b. Videre var innsigelsen begrunnet med at innehaver i strid med god forretningsskikk innleverte til registrering et merke Folkeaksjonen Nei til Mer Bompenger allerede hadde tatt i bruk, jf. varemerkeloven § 16 bokstav b.

5 Klage innkom 9. juli 2020. Patentstyret har vurdert klagen og ikke funnet det klart at den vil føre frem. Klagen ble deretter oversendt Klagenemnda for videre behandling den 12. august 2020, jf. varemerkeloven § 51 andre ledd.

6 Grunnene for Patentstyrets vedtak er oppsummert som følger:

- Patentstyret kom etter en helhetsvurdering til at innsiger ikke hadde dokumentert en innarbeidet rett til ordmerket FNB, og at det registrerte merket derfor ikke krenket en annens rett, jf. varemerkeloven § 16 bokstav a, jf. § 3 tredje ledd. Den innsendte dokumentasjonen ga heller ikke grunnlag for å konstatere hvem av partene som var første bruker av ordmerket, og innleveringen av innehavers varemerkesøknad kunne derfor ikke anses å være i strid med god forretningsskikk, jf. varemerkeloven § 16 bokstav b. Innsigelsen ble dermed forkastet og registreringen av ordmerket FNB ble opprettholdt, jf. varemerkeloven § 29 andre ledd.
- Dokumentasjonen i saken var en udatert utskrift fra søkemotoren GOOGLE® som viste to treff på Wikipedia hvor forkortelsen FNB ble brukt. En enkeltstående og udatert utskrift viser ikke en intensiv og/eller kontinuerlig bruk som er tilstrekkelig for å dokumentere en slik virkning som kreves etter varemerkeloven § 3 tredje ledd.
- Patentstyret viser til at det registrerte merket omfatter tjenester som kan knyttes til politisk virksomhet, og viser til at innsiger etter varemerkeloven § 16 bokstav b må hå tatt i bruk sitt varemerke som kjennetegn for varer eller tjenester før innehaver.
- Utskriften fra søkemotoren GOOGLE ® ble ikke ansett tilstrekkelig til å dokumentere at FNB var tatt i bruk som kjennetegn av innsiger før innleveringsdagen den 20. september 2019. Patentstyret kunne heller ikke se at kjennelsen fra Oslo byfogdembete fra 23. september 2019, i en sak om midlertid forføyning mellom partene, gjorde det klart hvem som først tok i bruk varemerket FNB.
- Patentstyret konkluderte med at innsiger ikke hadde dokumentert klart og tydelig at merket var tatt i bruk før innehaver. Siden ett av de fire kumulative vilkårene ikke var oppfylt, vurderte ikke Patentstyret de øvrige vilkårene, jf. varemerkeloven § 16.
- Innsigelsen ble etter dette forkastet og registrering nr. 305971, FNB, ble opprettholdt.

7 Klager har for Klagenemnda i korte trekk gjort gjeldende:

- Patentstyrets avgjørelse påklages.
- Klager fastholder anførselen om at de har en innarbeidet varemerkerett til FNB med eldre prioritet, jf. varemerkeloven § 16 bokstav a, jf. § 3 tredje ledd. For Klagenemnda fremlegges det ytterligere dokumentasjon for å bevise innarbeidelse.
- Subsidiært anføres det at klagers varemerke er innarbeidet i deler av riket, og at den lokale rettigheten er til hinder for registrering av det nasjonale varemerket, jf. varemerkeloven § 7.
- Klager fastholder sin anførsel om at inngivelsen av varemerkesøknaden har skjedd i strid med god forretningsskikk, jf. varemerkeloven § 16 bokstav b.

- For Patentstyret ble det krevd opphevelse av varemerkeregistrering nr. 305971. For Klagenemnda kreves det imidlertid at varemerkeregistreringen overføres til klager jf. varemerkeloven § 21 første ledd (§ 28).
- Klager peker på at sakens bakgrunn har relevans for vurderingen. Folkeaksjonen Nei til Mer Bompenger er juridisk sett en forening som ble stiftet i 2014, og stilte i 2015 til lokalvalg i Rogaland. I 2018 ble Folkeaksjonen Nei til Mer Bompenger registrert i partiregisteret. Etter opprettelsen i 2014 har det blitt registrert flere lokallag, og flere av lokallagene er registrert med kjennetegnet FNB etterfulgt av stedsnavnet. Innklagede var med å stifte lokallaget «Folkeaksjonen Nei til Mer Bompenger Oslo».
- Etter en konflikt mellom partene knyttet til innmelding av medlemmer og fordeling av innbetalt kontingent, traff klager vedtak om å ekskludere innklagede som lokallag. Innklagede fortsatte å drive som lokallag etter ekskluderingen, og klager begjærte midlertidig forføyning med påstand om at innklagede måtte endre navn og at bruken av klagers navn måtte opphøre. Klager fikk medhold i at det var sannsynliggjort et hovedkrav om at innklagede ikke var en del av klagers politiske parti, men fikk ikke medhold i at det forelå sikringsgrunn. Innklagede har i ettertid fortsatt sin virksomhet. Som dokumentasjon fremlegges:
 - Bilag 1: Utskrift fra Enhetsregisteret for Folkeaksjonen Nei til Mer Bompenger
 - Bilag 2: Utskrifter fra Enhetsregisteret for lokallagene FNB Øygard, FNB Alver, Folkeaksjonen Nei til Mer Bompenger (FNB Askøy), Folkeaksjonen Nei til Mer Bompenger (FNB) Fredrikstad, FNB Sola, Folkeaksjonen Nei til Mer Bompenger (Indre Østfold FNB)
 - Bilag 3: Kjennelse fra Oslo Byfogdembete, 23. september 2023
 - Bilag 4: Skjermdumper fra innklagedes Facebook-side og hjemmeside
- Til støtte for klagers prinsipale anførsel om at foreningen har en innarbeidet rett til ordmerket FNB med bedre prioritet, vises det til faktiske forhold som underbygges med ny dokumentasjon.
- Klager mener det ikke kan være tvil om at deres eldre innarbeidede rettighet til FNB omfatter alle de tjenester som er angitt i innklagedes varemerkesøknad i tjenesteklassene 35, 41 og 45. Som et politisk parti utgir klager en rekke tekster som dekker de tjenester som er angitt i klasse 35 og deler av de tjenester som er angitt i klasse 41. Øvrige tjenester i klasse 41, slik som rådgivningstjenester i forbindelse med opplæring og utdanning, vil omfattes av den politiske opplæring som ethvert parti gjør av sine medarbeidere og sine medlemmer. Tjenestene i klasse 45 omfattes av normal politisk virksomhet som ethvert parti utfører for å formidle sitt budskap.
- Som dokumentasjon for innarbeidelse etter varemerkeloven § 3 tredje ledd, fremlegges:
 - Bilag 5: Skjermdump fra Facebook forside
 - Bilag 6: Artikkel Stavanger Aftenblad datert 23. juli 2015
 - Bilag 7: Skjermdumper av utvalgte Facebook poster nov. 2017 - feb. 2019

- Bilag 8: Skjermdump nyhetssak 14. desember 2015
- Bilag 9: Skjermdump av nyhetssak 15. juni 2016
- Bilag 10: Åpent brev til samferdselsministeren av 13. juni 2016
- Bilag 11: Skjermdump av nyhetssak 12. desember 2016
- Bilag 12: Skjerm dump av nyhetssak 11. desember 2017
- Bilag 13: FNB Handlings- og Økonomiplan for 2018-2021
- Bilag 14: Skjermdump av nyhetssak 7. november 2018
- Bilag 15: Skjermdump av nyhetssak 29. november 2018
- Bilag 16: Skjermdump av nyhetssak 4. desember 2018
- Bilag 17: Skjermdump av nyhetssak 25. mars 2019
- Bilag 18: Skjermdump av nyhetssak 4. april 2019
- Bilag 19: Skjermdump av nyhetssak 16. april 2019
- Bilag 20: Skjermdump av nyhetssak 2. mai 2019
- Bilag 21: Skjermdump av nyhetssak 9. juni 2019
- Bilag 22: Utvalg av protokoller og interpellasjon i perioden desember 2015 til desember 2016
- Bilag 23: Bekreftelse fra Stavanger kommune
- Bilag 24: Oversikt over FNBS oppslutning ved valget i 2019
- Bilag 25: Valgkampmaterieell 2019
- Bilag 26: Valgbarometer Oslo 2019, Oversikt over bomliste kommuner 2019
- Bilag 27: Utvalgte artikler fra Fagbladet juni 2019, Motor oktober 2018, Radio 2. mars 2018
- Bilag 28: Utvalgte artikler om FNB i perioden 1.1.2015 - 5-1.mai 2019

– I kommentar til tilsvar fremlegges i tillegg:

- Bilag 9: Valgprogram for FNB Bergen 2019-2023
- Bilag 10: Epost fra styremedlem i Stavanger FNB med bestilling av profileringsmaterieell i 2017
- Bilag 11: Faktura og ordrebekreftelse fra Melings AS, februar 2018
- Bilag 12: Ordrebekreftelse og faktura for profileringsartikler februar/mars 2019

- Den relevante omsetningskretsen for et politisk parti vil i utgangspunktet være alle norske borgere med stemmerett som er interessert i det konkrete politiske budskapet som partiet formidler.
- Det er vanlig at politiske partier både bruker og omtales med en forkortelse, slik som FrP og SV, og det kan ikke være tvilsomt at politisk virksomhet er omfattet av kravet om næringsvirksomhet i varemerkelovens forstand. Det er private forhold som må anses å falle utenfor dette begrepet, mens et politisk parti med inntekter i form av medlemskontingenter, offentlig støtte og salg av ulike promoteringsartikler, samt utgifter til ansatte, drift og dekning til andre pådratte utgifter, klart må anses å ligge innenfor næringsvirksomhetsbegrepet.
- Klager har gjort omfattende bruk av FNB som kjennetegn på egne medieflater. Eksempelvis er Facebook en mye brukt kanal for å nå ut til publikum med politisk budskap og

markedsføring av eget parti. Klagers Facebook-side har over 30 000 følgere. Til sammenligning har Venstre 36 231, Senterpartiet 43 788 og KrF 21 781 følgere.

- Klager har utarbeidet reklamemateriell der FNB er benyttet, og i tillegg vises det til klagers handlings- og økonomiplan, partiprogram og budsjettforslag.
- Videre er FNB brukt som kjennetegn for klagers parti av andre i en rekke sammenhenger, særlig i nyhetsmedia, og det vises til fremlagt omtale i nyhetssaker i diverse regionale og nasjonale media. I dagspressen har klager blitt omtalt som FNB siden 2015, primært i Rogaland og deretter landsdekkende fra 2018. Bruken av FNB som kjennetegn for klager bekreftes av politisk sekretariat i Stavanger kommune.
- Klager anfører at den samlede dokumentasjonen viser at den relevante omgangskretsen oppfatter FNB som et varemerke for klager. Det kan da konstateres at merkene er identiske og gjelder for identiske og/eller høyt likeartede tjenester, og dermed at det foreligger forvekslingsfare, jf. varemerkeloven § 16 bokstav a. På denne bakgrunn krever klager varemerkesøknaden overført til seg.
- Videre anfører klager at innleveringen av innklagedes varemerkesøknad var i strid med varemerkeloven § 16 bokstav b.
- Den dokumenterte bruken viser at klager var først til å ta i bruk FNB som varemerke.
- Siden innklagede sammen med klager var med å stifte lokallaget i Oslo, må det legges til grunn at innklagede hadde kunnskap om klagers kjennetegn på søknadstidspunktet.
- Merkene er identiske og gjelder for samme og likeartede tjenester, og merkene er derfor egnet til å forveksles.
- Innklagede har ikke påvist noe legitimt grunnlag for å søke registrert et kjennetegn som de visste at klager benyttet som kjennetegn. På søknadstidspunktet var innklagede ekskludert fra klagers parti, og innleveringen av søknaden kan ikke anses å ha annen hensikt enn å sette klager i en vanskelig situasjon og muliggjøre en forledelse av mulige nye medlemmer.
- Dette underbygges av e-posten gjengitt i kjennelsen fra Oslo byfogdembete, hvor det fremgår at innklagede hadde til hensikt å kuppe Oslo-avdelingen fra klager, ved å sikre seg partistøtte fra det offentlige og frata klager muligheten til å rettmessig øke sin medlemsmasse.
- Klager ber om at varemerkesøknad 201912466 nektes registrert.

8 Innklagede har for Klagenemnda i korte trekk gjort gjeldende:

- Innklagede er uenig i klagers anførsler og påstander.

- Innklagede viser til at en registrering i Partiregisteret ikke gir rettigheter utover eneretten til å stille til valg under navnet, jf. partiloven § 2 (3), og at dette ikke gir grunnlag for å oppheve registreringen av varemerket FNB.
- Klagers egen søknad om registrering av logoen FOLKEAKSJONEN NEI TIL MER BOMPENGER ble avslått, uten at klager forfulgte dette videre eller tok initiativ til å registrere FNB som varemerke. For innklagede fremstår det da som underlig at klager nå anfører at FNB er et innarbeidet varemerke. Eneste forklaring innklagede kan se er at klager ikke har merkantile interesser i å beskytte det aktuelle merket.
- Innklagede bemerker at man bare kan få enerett til å bruke et varemerke som kjennetegn for varer eller tjenester i næringsvirksomhet. Klager forsøker å omgå kravet om næringsvirksomhet ved å anføre at bare privat bruk faller utenfor lovens virkeområde, og at politisk virksomhet faller innenfor næringsvirksomhetsbegrepet. Selv om det ikke stilles krav om at man må være næringsdrivende, vil eneretten til varemerke kun gjelde når det brukes i næringsvirksomhet, det vil si ved kjøp og salg av varer og tjenester. Det kan da ikke være tilstrekkelig at klager har inntekter i form av kontingent, offentlig støtte og lignende, og utgifter til ansatte og til drift av organisasjonen.
- I varemerkeretten er hovedprinsippet først i tid best i rett, og retten tilfaller den som først søker et merke registrert, hvilket i denne saken er innklagede. Det må foreligge klar dokumentasjon når man bestrider retten til et eksisterende varemerke. Innklagede kan ikke se at klager har fremlagt slik klar dokumentasjon på innarbeidelse.
- Det er klager som må dokumentere at søknaden er innlevert i strid med god forretningsskikk, hvilket innklagede ikke kan se at klager har gjort. Det foreligger ingen subjektive illojale hensikter bak innklagedes registrering av ordmerket FNB. Innklagede har registrert merket FNB av rent merkantile hensyn. Dette inkluderer etableringen av en organisasjon med fokus på integreringsarbeid, samt utvikling av et produkt som skal sikre en løsning for sikker lagring og utveksling av biometriske data for kriminalteknisk bruk nasjonalt og på tvers av landegrensene.
- Klager har vist til en e-post sitert i en kjennelse fra Oslo byfogdembete. Innklagede bemerker at denne ble sendt da klagers partileder angivelig hadde underslått betydelige økonomiske midler i form av medlemskontingent, og det ble avdekket gjentatte, vedvarende og planlagte brudd på vedtekter og foreningsregler. Klagers nye leder har aktivt støttet både underslaget og bruddene på foreningsregler og vedtekter. Da disse forholdene ble avdekket, tok innklagede sine forholdsregler for å sikre at medlemmenes interesser ble ivaretatt, noe som fremkommer av e-posten.
- Innklagede bemerker også at klager i Finansavisen 7. november i år har uttalt at «partiet [skal] bytte navn for å vise at de står for flere ting». Det fremstår som urimelig at klager skal bruke så mye ressurser for å nekte innklagede et merke som klager ikke selv har en interesse i.

- Klagen må forkastes og Patentstyrets avgjørelse må stadfestes.

9 Klagenemnda skal uttale:

10 Klagenemnda er kommet til et annet resultat enn Patentstyret.

- 11 I saken som Klagenemnda som skal ta stilling til, har klager anført at varemerkeregistrering nr. 305971, ordmerket FNB, både er forvekselbar med klagers eldre og innarbeidede rettighet til ordmerket FNB, jf. varemerkeloven § 16 bokstav a, jf. § 4 første ledd bokstav b, og at innleveringen av innklagedes varemerkesøknad er i strid med god forretningsskikk, jf. varemerkeloven § 16 bokstav b. For opphevelse av varemerkeregistreringen er det tilstrekkelig at ett av de anførte rettslige grunnlagene fører frem. Slik Klagenemnda ser det, er det likevel ut ifra sakens omstendigheter mest hensiktsmessig å behandle begge rettsgrunnlagene.
- 12 Overfor Klagenemnda har klager lagt ned en ny påstand om overføring dersom det gis medhold i ett av de anførte grunnlagene. Dette ble ikke krevd under Patentstyrets behandling. Klagenemnda vil avslutningsvis i avgjørelsen komme tilbake til hvorvidt klager på dette stadiet i saksgangen kan kreve overføring.
- 13 Klagenemnda tar først stilling til spørsmålet om forvekselbarhet, jf. varemerkeloven § 16 bokstav a, jf. § 4 første ledd bokstav b. For å avgjøre dette må Klagenemnda vurdere om klager har en innarbeidet varemerkerettighet til ordmerket FNB.
- 14 Innklagede har anført at klager ikke kan ha en innarbeidet rett til FNB som varemerke, og viser til at klager som et politisk parti ikke bruker betegnelsen FNB «i næringsvirksomhet», jf. varemerkeloven § 1. Klagenemnda kan ikke se at dette kan føre frem. Begrepet «i næringsvirksomhet» er ikke definert i loven, utover at bruken er knyttet til varer og/eller tjenester. Det følger av fortalen til varemerkedirektivet punkt 11, at formålet med rettsbeskyttelse av varemerker blant annet er å sikre varemerkets funksjon som en angivelse av varenes kommersielle opprinnelse. Ved fastleggelsen av om bruken skjer «i næringsvirksomhet» må det derfor ses hen til om bruken er egnet til å fungere som en angivelse av kommersiell opprinnelse, eller skade de interesser som varemerkeretten prøver å beskytte (ved inngrep), jf. Lassen/Stenvik (2011) på side 281. Det må således være klart at begrepet må tolkes vidt, og at det først og fremst, slik klager også anfører, er bruk som foregår innenfor den private sfæren som faller utenfor, jf. blant annet C-206/01, Arsenal, avsnitt 40.
- 15 Selv om klager er en politisk organisasjon, vil bruk av betegnelsen FNB fremstå som varemerke «i næringsvirksomhet» dersom bruken knytter seg til varer og/eller tjenester, og bruken evner å fungere som opprinnelsesangivende for tilbydereren. Klager har anført at innarbeidelsen – det vil si bruken – i all hovedsak dekker de tjenestene som innklagedes varemerkeregistrering omfatter. Klagenemnda slutter seg her til Patentstyrets oppfatning av at tjenestene i innklagedes registrering kan knyttes til politisk virksomhet. I den grad innarbeidelsesdokumentasjonen viser at bruken knytter seg til slike tjenester og fremstår

som opprinnelsesindikatoren for tjenestene, finner Klagenemnda det naturlig å anse bruken som skjedd «i næringsvirksomhet».

- 16 Spørsmålet er om de innsendte bevisene viser at FNB er «godt kjent som noens særlige kjennetegn», jf. § 3 tredje ledd. For Klagenemnda er det levert inn ytterligere dokumentasjon slik at saken står i en annen bevismessig situasjonen enn det den gjorde for Patentstyret. En oversikt over dokumentasjon er gjengitt under klagers anførsler ovenfor.
- 17 Klagenemnda viser til at terskelen for å innarbeide merker er relativt tett i betraktning merkets iboende særpreg, se eksempelvis Høyesteretts uttalelser i HR-2005-1905-A, Gule sider. I avsnitt 47 uttales det at «vilkårene for at et varemerke skal oppnå vern gjennom innarbeidelse, ikke nødvendigvis på alle punkter er de samme» og at det av «hensyn til konkurrentene kan det for (...) ikke-distinktive merker etter omstendighetene være aktuelt å stille noe større krav til graden av innarbeidelse for varemerkerettslig vern».
- 18 I vurderingen av FNB, viser Klagenemnda til at merket vil oppfattes som en forkortelse eller forbokstavsord hvor merket blir uttalt bokstav for bokstav (eff-enn-be). Merket skal vurderes i relasjon til de aktuelle tjenestene og det foreligger ingen beskrivende eller generisk betydning som medfører at trebokstavsmerket FNB har en påviselig lavere grad av særpreg. Ordmerket FNB må derfor anses for å ha en visst iboende distinktiv evne.
- 19 I vurderingen av om innarbeidelse foreligger, vil Klagenemnda bemerke at det ikke er intensiteten av markedsføringen som i seg selv er avgjørende, men hvilken virkning bruken av merket har hatt overfor den relevante omsetningskretsen, jf. HR-2005-1905-A, Gule sider, avsnitt 54. Tilsvarende fremgår av forarbeidene til § 14 tredje ledd, Ot.prp.nr. 98 (2008-2009) s. 50. Siden det er virkningen som må vektlegges, er det ikke nødvendigvis avgjørende hvem som står for bruken av merket. Dermed kan andres bruk av merket, slik som omtale i avisartikler, være relevante bevis.
- 20 Av de fremlagte bevisene fremgår det at klagers parti Folkeaksjonen Nei til Mer Bompenger, forkortet med FNB, ble stiftet i 2014, og at de i 2015 stilte til lokalvalg i Rogaland. Det er også fremlagt en bekreftelse fra Stavanger kommune på at klager har blitt omtalt som FNB i behandlingen av politiske saker i bystyrets protokoller fra og med 2015. FNB har deretter vært benyttet som navn i Partiregisteret og det er etablert mange lokallag, med geografisk spredning rundt om i landet, fortrinnsvis på Øst- og Vestlandet. Dokumentasjonen viser at flere av lokallagene betegnes med FNB etterfulgt av stedsnavnet.
- 21 Dokumentasjonen viser at klager har gjort bruk av merketeksten FNB i forskjellige sammenhenger som kan knyttes til sin politiske virksomhet og markedsføring av denne. Det er blant annet fremlagt eksempler fra klagers Facebook-side, hvor klager markedsfører eget parti med politisk budskap overfor mer enn 30 000 følgere. I tillegg er det fremlagt enkelte eksempler på reklamemateriale, et eksempel på et åpent brev til daværende samferdselsminister Ketil Solvik Olsen, foreningens handlings- og økonomiplan, partiprogram, budsjettforslag, invitasjon til partiprogramsamarbeid og møte- og saksprotokoller. Slik Klagenemnda vurderer disse bevisene, viser de bruk av merket på

tjenester relatert til markedsføring (reklame- og annonseringstjenester) og politisk virksomhet, hvor FNB er brukt for å identifisere hvem som står bak.

- 22 Videre er det fremlagt en rekke bevis som viser at andre aktører i omtale benytter FNB som indikator for klagers virksomhet. Klager har blant annet innlevert en stor mengde nyhetsartikler, både fra nasjonale og regionale media fordelt over hele landet, fra perioden 2015 til 2019, se bilag 14-21 og 28. Bilag 28 inneholder flere hundre sider med nyhetsartikler hvor FNB gjenfinnes omtalt. Nyhetsartiklene gjelder i stor grad saker relatert til veitrafikk og bompenger, men også andre politiske saker, slik som asyl og innvandring, helse og miljø, alkohol og skjenkebevilgning, byplanlegging, budsjett mm. I samtlige saker er FNB benyttet, både alene og i sammenheng med klagers fulle navn. Bruken viser særlig bruk av FNB i tilknytning til politiske tjenester i klasse 45, og i samtlige artikler er FNB anvendt for å identifisere klager, eller ett av deres lokallag.
- 23 I vurderingen av hvordan gjennomsnittsforkbrukeren oppfatter FNB på de tjenestene som bevisene dekker, er det også et relevant moment at de aller fleste politiske partier ofte omtales, både av seg selv og andre, med en forkortelse, slik som eksempelvis AP, KrF, FrP og SV.
- 24 Etter en helhetsvurdering av de bevis som er sendt inn i saken, sett hen til at FNB i utgangspunktet må anses å ha et iboende særpreg, har Klagenemnda kommet til at bruken av FNB har hatt den virkning at ordmerket er godt kjent som noens særlige kjennetegn, og dermed egnet til å skille klagers tjenester fra andres, jf. varemerkeloven §§ 3 tredje ledd. På bakgrunn av bevisene legger Klagenemnda til grunn at ordmerket FNB er innarbeidet som varemerke for tjenester som i all hovedsak dekker tjenestene i klasse 35, 41 og 45 i innklagedes registrering.
- 25 I forvekselbarhetsvurderingen etter varemerkeloven § 16 bokstav a og § 4 første ledd, konstaterer Klagenemnda at klager har en innarbeidet rett til ordmerket FNB, som i denne saken er et identisk kjennetegn med den yngre varemerkeregistreringen. Når det som ovenfor er konstatert at klagers merke er innarbeidet for tjenester som i det alt vesentlige dekker de tjenester som innklagedes yngre varemerke er registrert for, vil det derfor foreligge tjenesteslagslikhet i form av både identiske og likeartede tjenester. På denne bakgrunn finner Klagenemnda det ikke tvilsomt at det foreligger forvekslingsfare ved at gjennomsnittsforkbrukeren kan komme til å ta feil av kjennetegnene.
- 26 Innklagedes yngre varemerkeregistrering nr. 305971, ordmerket FNB, er dermed registrert i strid med varemerkeloven § 16 bokstav a, jf. § 4 første ledd bokstav b.
- 27 Klagenemnda går så over til spørsmålet om innleveringen av innklagedes varemerkesøknad har skjedd i strid med god forretningsskikk, jf. varemerkeloven § 16 bokstav b.
- 28 Bestemmelsen er ment å skulle verne kjennetegn som er tatt i bruk, men som ikke er registrert eller innarbeidet og således ikke har oppnådd rettsvern som varemerker etter § 1

og § 3, jf. Lassen/Stenvik, Kjennetegnsrett, 2011, s 165. Ordlyden utelukker imidlertid ikke at bestemmelsen kommer til anvendelse også overfor merker som gjennom sin bruk har oppnådd vern gjennom innarbeidelse som følge av bruken.

- 29 Bestemmelsen oppstiller fire kumulative vilkår som må være oppfylt for at en registrering skal kunne settes til side som ugyldig:
- a) Kjennetegnene må være forvekselbare.
 - b) Klager må ha tatt det aktuelle merket i bruk som kjennetegn før søkeren (innklagede), og det må fortsatt være i bruk.
 - c) Innklagede må ha kjent til klagers bruk av merket på tidspunktet for innlevering av søknaden.
 - d) Leveringen må ha skjedd i strid med god forretningskikk.
- 30 Innklagede har ikke bestridt at de tre første vilkårene er oppfylt, og Klagenemnda kan heller ikke se at det fremkommer noe i saken som tilsier at vilkårene om forvekslingsfare, kjennskap eller første bruk ikke er oppfylt. Klagenemnda har ovenfor konstatert at det foreligger forvekslingsfare mellom merkene. Ut ifra sakens opplysninger er det også klart at det var klager som startet opp det politiske partiet med forkortelsen FNB, og at innklagede som et lokallag kjente til klagers bruk av FNB.
- 31 Det avgjørende spørsmålet i saken er derfor om innklagedes innlevering av varemerkesøknaden den 20. september 2019 skjedde i strid med god forretningskikk.
- 32 Vilkåret om at innleveringen av søknaden må ha skjedd i strid med god forretningskikk er i praksis tolket på samme måte som «bad faith» (ond tro) i varemerkedirektivet, se Klagenemndas avgjørelse i sak VM 13/053, Budweiser avsnitt 19, med henvisning til forarbeidene. Spørsmålet skal vurderes helhetlig, med subjektive momenter basert på objektive kriterier, se VM 13/053, Budweiser avsnitt 20, jf. C-320/12 Malaysia Dairy og C-529/07 Lindt Goldhase.
- 33 EU-retten og EU-domstolen har pekt på ulike faktorer som kan indikere ond tro, jf. bl.a. T-321/10 Gruppo Salini og T-291/09 Pollo Tropical. Dette kan være tilfeller der søker ikke har hatt noen intensjon om å ta merket i bruk, eller det er tydelig at søknadens formål var å hindre den andre part fra å kunne ta merket i bruk. Andre relevante faktorer kan være hvor lang tid klager har brukt merket og om det har et omdømme eller nyter goodwill i den aktuelle omsetningskretsen.
- 34 Klagenemnda har tidligere slått fast at det for tidligere forretningsforbindelser foreligger en større lojalitetsplikt hva gjelder opptreden i næringslivet, jf. VM 16/00208, CRYPTZONE, avsnitt 25, VM 20/00048, BOREAL, avsnitt 26, og VM 20/00066, ALOUD, avsnitt 21. Tilsvarende er trukket frem av EU-retten som et moment i vurdering, jf. T-773/17, Café Del

Mar, avsnitt 35. På bakgrunn av de tilknytnings- og lojalitetsforhold som må anses å foreligge innad i en politisk organisasjon, herunder dets lokallag, kan etter Klagenemndas oppfatning et tilsvarende syn etter omstendighetene legges til grunn hvor et lokallag har brutt med partiet.

- 35 Innklagede hevder at registreringen av FNB har vært begrunnet i merkantile hensyn, og har vist til at de jobber med en produktløsning for sikker lagring og utveksling av biometriske data for kriminalteknisk bruk. Det er imidlertid ikke fremlagt noe bevis for, eller på annen måte godtgjort, at dette var hensyn som forelå på søknadstidspunktet. Avgjørende er om varemerkesøknaden ble innlevert i strid med god forretningsskikk, og forhold som har inntrådt etter søknadsdatoen er i utgangspunktet ikke relevant for vurderingen. Klagenemnda bemerker for øvrig at vareforregnelsen ikke klart kan anses å omfatte en slik produktløsning som innklagede har vist til.
- 36 I bevisene fremlagt av klager er det blant annet gjengitt en kjennelse fra Oslo Byfogdembete datert 23. september 2019. Saken gjelder en midlertidig forføyning med krav fra klager mot innklagede om forbud mot bruk av navn og logo, samt å utgi seg for å være del av partiet. I kjennelsen fremgår det at innklagede ble ekskludert som lokallag for klagers politiske parti i august 2019. I tillegg er det gjengitt en e-post datert 18. april 2019 fra et styremedlem hos innklagede. I e-posten omtales medlemskontingenter og fusjonering mellom FNB Bergen og FNB Stavanger, hvorpå følgende fremgår:

«(...) det første vi må gjøre etter kommunevalget er å bryte med FNB og danne et eget uavhengig parti frem mot Stortingsvalget. Gjør vi det bra i dette kommunevalget så vil det ikke være et problem å skaffe 5 000 signaturer.

(...) Så kommer det uomtvistelige kravet; Dette må vi holde for oss selv!

For å ivareta egne interesser så foreslår jeg følgende fremgangsmåte. Vi får flest mulig til å melde seg direkte inn til oss samtidig som vi passer på å være diskrete. Dette sørger vi for ved å legge inn org nr, telefonnummer og kontonummer nederst på nettsiden. Videre legger vi ut en nøytral tekst der det fremkommer at de kan ta direkte kontakt dersom de har spørsmål knyttet til donasjoner, vedtekter, program, medlemskap etc.»

- 37 Klagenemnda kan vanskelig se at innholdet i denne e-posten er forenelig med innklagedes påstand om at søknaden knytter seg til merkantile interesser i ordmerket FNB. Av e-posten fremgår det direkte at innklagede så for seg å bryte med klager og danne et eget parti etter kommunevalget. Det omtalte kommunevalget fant sted den 9. september 2019, og varemerkesøknaden ble innlevert den 20. september 2019. Det fremstår da som mest nærliggende at søknaden om registrering av ordmerket FNB hadde til formål å hindre klager fra å selv kunne bruke merket, som ledd i å starte opp eget parti. Dette underbygges av den plan som innklagede skisserer i siste avsnitt av det siterte ovenfor, samt at innklagede ikke opphørte med bruken av merket FNB etter oppfordring fra klager. Til dette kommer det også at innklagede formelt sett ble ekskludert som lokallag for klagers parti cirka én måned før innleveringen av varemerkesøknadene.

- 38 Innklagede har hevdet at den nevnte e-posten må ses mot bakgrunn av et underslag begått av klagers side, og at innklagede tok «forholdsregler for å sikre at medlemmenes interesser ble ivaretatt». Klagenemnda finner at dette, som eventuelt kunne oppfattes som et argument om at en registrering foretatt som en form for uanmodet forretningsførsel i den berettigedes interesse, ikke kan føre frem. Den etterfølgende utvikling viser at innklagede ikke handlet i den berettigedes, dvs. klagers interesse, men i egen interesse og til fortrengsel eller skade for klager. Klagenemnda kan for øvrig ikke se at påstandene om straffbare handlinger på noen måte er dokumentert eller godtgjort.
- 39 Etter dette kan ikke Klagenemnda se at det er holdepunkter for at innklagede hadde legitime interesser i ordmerket FNB. Slik saken er opplyst, tatt i betraktning at innklagede rett forut for varemerkesøknaden tilhørte klagers politiske parti, fremstår det som klart mest sannsynlig at det forelå en illojal hensikt bak innleveringen av varemerkesøknaden, nemlig at innklagede hadde til formål å hindre klager fra å selv kunne bruke merket.
- 40 Vilkårene i varemerkelovens § 16 bokstav b er således oppfylt og varemerkeregistrering nr. 305971 blir å oppheve også på dette rettslige grunnlag
- 41 Klager har for Klagenemnda fremmet en ny påstand om at det omtvistede varemerket FNB skal overføres til klager som følge av at registreringen har skjedd i strid med varemerkeloven § 16 bokstav a og b. Klagenemnda finner ikke at dette kravet kan føre frem. Det følger av varemerkeloven § 29 at et varemerke som helt eller delvis er registrert i strid med §§ 14 til 16, skal oppheves hvis registreringshindringen fortsatt foreligger.
- 42 På denne bakgrunn finner Klagenemnda at ordmerket FNB, registrering nr. 305971, må oppheves for samtlige tjenester i klasse 35, 41 og 45, jf. varemerkeloven § 16 bokstav b, jf. § 29 første ledd. Klagen tas til følge, og Patentstyrets avgjørelse blir derfor å omgjøre.

Det avsies slik

Slutning

- 1 Klagen tas til følge.
- 2 Registrering nr. 305971, ordmerket FNB, oppheves for samtlige tjenester i klasse 35, 41 og 45.

Lill Anita Grimstad
(sign.)

Amund Brede Svendsen
(sign.)

Liv Turid Myrstad
(sign.)